

Εκατοντάδες ελληνικές επιχειρήσεις στρέφονται κάθε χρόνο στην Τουρκία, η οποία αναδεικνύεται σε μεγάλο επενδυτικό προορισμό για τις εξωστρεφείς ελληνικές επιχειρήσεις που αναζητούν ευκαιρίες διεξόδου από τη συνεχιζόμενη κρίση της ελληνικής οικονομίας. Η τουρκική οικονομία αναπτύσσεται σταθερά, με ρυθμό 4% τον χρόνο, ενώ η κυβέρνηση της προσφέρει σημαντικά κίνητρα σε όποιον ξένο επιθυμεί να επενδύσει στην αγορά της. Σύμφωνα με τα στοιχεία του **Ελληνο-Τουρκικού Εμπορικού Επιμελητηρίου (ΕΤΕΕ)**, οι επιχειρήσεις

ελληνικών συμφερόντων που δραστηριοποιούνται αυτή τη στιγμή στην Τουρκία ξεπερνούν τις 500, επενδύοντας ποσά δισεκατομμύρια ευρώ στην αγορά της γειτονικής χώρας. Οι εκτιμήσεις του ΕΤΕΕ, μάλιστα, κάνουν λόγο για διπλασιασμό της ελληνικής εμπορικής δραστηριότητας στην Τουρκία μέσα στα επόμενα πέντε χρόνια. Ο πρόεδρος του ΕΤΕΕ κ. **Παναγιώτης Κουτσιός** εξηγεί στο «Κ» τους λόγους για τους οποίους η Τουρκία έχει γίνει ένας από τους πιο ελκυστικούς προορισμούς για τις ελληνικές επιχειρήσεις.

Κ. Π. ΚΟΥΤΣΙΟΣ, ΠΡΟΕΔΡΟΣ ΤΟΥ ΕΛΛΗΝΟ-ΤΟΥΡΚΙΚΟΥ ΕΠΙΜΕΛΗΤΗΡΙΟΥ

Τουρκία: Επενδυτικός προορισμός για εξωστρεφείς επιχειρήσεις

► Τελευταία, αρκετές ελληνικές επιχειρήσεις αναζητούν διέξοδο από την κρίση κοιτάζοντας προς το εξωτερικό. Είναι η Τουρκία η λύση που ψάχνουν;

Πράγματι πάρα πολλές επιχειρήσεις επεκτείνουν τις δραστηριότητές τους στο εξωτερικό κυρίως προς τις παρευξείνιες χώρες. Η Τουρκία αποτελεί πόλο έλξης των ελληνικών επιχειρήσεων για το μέγεθος της αγοράς της που φτάνει τα 75 εκατομμύρια, το σταθερό φορολογικό σύστημα, όπου ταυτόχρονα οι συντελεστές φορολογίας των επιχειρήσεων είναι μόλις 10%, το σταθερό επιχειρηματικό περιβάλλον, τη ραγδαία ανάπτυξη του ΑΕΠ που τα τελευταία πέντε χρόνια κυμαίνεται από 6% έως 11%, το τραπεζικό σύστημα που χρηματοδοτεί τις επιχειρήσεις και τη πολιτική της σταθερότητας. Τα ανωτέρω χαρακτηριστικά της χώρας επιτρέπουν στις ελληνικές επιχειρήσεις να επενδύσουν ως επέκταση των δραστηριοτήτων τους στη Τουρκία. Θεωρώ ότι η Τουρκία είναι η ελκυστικότερη για επενδύσεις χώρα, συγκρινόμενη με άλλες παρευξείνιες χώρες

► Πόσο ανταγωνιστικές είναι οι ελληνικές εταιρείες στην αγορά της Τουρκίας; Το μέγεθος της αποτελεί ευκαιρία ή μπίπος κρύβει και παγίδες;

Η ανταγωνιστικότητα των ελληνικών επιχειρήσεων εξαρτάται από πάρα πολλούς παράγοντες. Συνήθως οι ελληνικές επιχειρήσεις που δραστηριοποιούνται στην Τουρκία εκμεταλλεύονται το φθινό εργατικό δυναμικό, την παραγωγικότητα των εργαζομένων, τις δυνατότητες χρηματοδότησης του τραπεζικού συστήματος και το σταθερό φορολογικό περιβάλλον με αποτέλεσμα να είναι πλήρως ανταγωνιστικές. Είναι σαφές ότι το μέγεθος αγοράς της Τουρκίας αποτελεί ευκαιρία για τις ελληνικές επιχειρήσεις

πεζικού συστήματος και το σταθερό φορολογικό περιβάλλον με αποτέλεσμα να είναι πλήρως ανταγωνιστικές. Είναι σαφές ότι το μέγεθος αγοράς της Τουρκίας αποτελεί ευκαιρία για τις ελληνικές επιχειρήσεις

► Ποια είναι τα συγκριτικά πλεονεκτήματα των ελληνικών προϊόντων και υπηρεσιών και ποια η υποδοχή που τους επιφυλάσσουν οι Τούρκοι καταναλωτές;

Αναλύοντας τις εισαγωγές και εξαγωγές των προϊόντων και

υπηρεσιών των δύο χωρών διαπιστώνουμε ότι τα προϊόντα τους είναι ανταγωνιστικά και όχι συμπληρωματικά, εκτός ελαχίστων εξαιρέσεων. Από την ανώτερη σύγκριση διαπιστώνεται ότι η Τουρκία απορροφά τα ελληνικά προϊόντα, παρ' όλο

που έχουν υψηλότερες τιμές, καθώς υπερτερούν σε ποιότητα. Το γεγονός αυτό επιβεβαιώνεται και από το σύνολο των εξαγωγών της Ελλάδος προς τη Τουρκία όπου το 2011 έφτασε το 1.800.000 ευρώ. Οι Τούρκοι καταναλωτές αγοράζουν από την

Μίνι οδηγός για έναρξη επιχειρηματικής δραστηριότητας στη γείτονα

Πόσο εύκολο είναι για έναν Έλληνα επιχειρηματία να δραστηριοποιηθεί στην Τουρκία και ποια διαδικασία πρέπει να ακολουθήσει για να δημιουργήσει εκεί μία εταιρεία; Είναι γεγονός ότι τα τελευταία χρόνια η γραφειοκρατία έχει συρρικνωθεί σημαντικά, διευκολύνοντας πολλούς ξένους επενδυτές να επιλέξουν τη γείτονα χώρα για τις επαγγελματικές τους δραστηριότητες. Όπως εξηγεί η κυρία **Ζευνέφ Καραέρ-Γκιουτοσού**, καθηγήτρια νομικής και συνεργάτης του δικηγορικού γραφείου **Mengac Hukuk Burosu**, που εξειδικεύεται σε τέτοιες περιπτώσεις: «Οι διαδικασίες έχουν απλοποιηθεί σημαντικά, ενώ έχουν αρθεί ορισμένοι περιορισμοί που αποτελούσαν τροχοπέδη για τις ξένες επενδύσεις. Αν λοιπόν κάποιος Έλληνας επιθυμεί να δραστηριοποιηθεί στη χώρα μας, αρκεί να ακολουθήσει σχεδόν τα ίδια βήματα που απαιτούνται και από τους ντόπιους επιχειρηματίες, σύμφωνα με τις προβλέψεις του νέου Τουρκικού Εμπορικού Κώδικα που τέθηκε σε εφαρμογή τον περασμένο Ιούλιο. Η μόνη διαφοροποίηση είναι ότι από τους ξένους επενδυτές ζητούνται ορισμένα επιπλέον έγγραφα, ώστε να διασταυρωθούν οι πληροφορίες που αναγράφονται στην αίτησή τους».

Η κυριότερη από τις αλλαγές που εισήγαγε ο νέος εμπορικός κώδικας είναι η κατάργηση της υποχρέωσης συγκεκριμένου αριθμού συνεργατών και μελών του διοικητικού συμβουλίου στις ξένες επιχειρήσεις που δραστηριοποιούνται στην Τουρκία. Η αλλαγή αυτή απλοποιεί δραστηρικώς τη διαδικασία και δίνει μεγαλύτερη ελευθερία επιλογών και δράσεων στους υποψήφιο

ους επενδυτές. «Η διάρκεια όλης της διαδικασίας δεν είναι μεγάλη, ενώ από τη στιγμή που κατατεθούν όλα τα απαραίτητα έγγραφα στις αρμόδιες Αρχές, η άδεια παραχωρείται σε επτά-οκτώ χρονικό διάστημα, το οποίο στις περισσότερες περιπτώσεις δεν ξεπερνάει τη μία ημέρα», εξηγεί η κυρία Καραέρ-Γκιουτοσού.

Αρχικά, λοιπόν, οι Έλληνες επιχειρηματίες που ενδιαφέρονται να δραστηριοποιηθούν στην Τουρκία, πρέπει να επιλέξουν τον τύπο της επιχείρησής τους (Ανώνυμη Εταιρεία ή Εταιρεία Περιορισμένης Ευθύνης, ή υποκατάστημα υφιστάμενης ελληνικής εταιρείας). Πρέπει να είναι σύμφωνα με το Τουρκικό Εμπορικό Δίκαιο, για τη σύσταση ΑΕ πρέπει να είναι συγκεντρωμένο κατώτατο όριο μετοχικού κεφαλαίου 50.000 τουρκικών λιρών (περίπου 22.000 ευρώ), ενώ για τη σύσταση ΕΠΕ απαιτείται συγκεντρωμένο κεφάλαιο κατώτατου ορίου 10.000 τουρκικών λιρών (περίπου 4.500 ευρώ).

Επειτα απαιτείται η συλλογή των απαραίτητων εγγράφων και η κατάθεσή τους στο Τουρκικό Εμπορικό Επιμελητήριο, μαζί με την αίτηση έναρξης δραστηριότητας. Ανάμεσα στα υποβληθέντα έγγραφα που πρέπει να συγκεντρωθούν, συμπεριλαμβάνεται και η συμπλήρωση ενός εντύπου κοινοποίησης, στο οποίο αναγράφονται το όνομα της εταιρείας, η διεύθυνσή της, η εμπορική δραστηριότητά της, το ύψος του κεφαλαίου της και άλλες σχετικές πληροφορίες. Το συγκεκριμένο έντυπο πρέπει να συνοδεύεται από την ιδρυτική δήλωση των μετόχων και του ΔΣ της εταιρείας, το καταστατικό της, υπογεγραμμένο από τους μετόχους καθώς και

τρία θεωρημένα αντίγραφα του.

Επιπλέον απαιτείται τραπεζική εγγύηση. Το ένα τέταρτο του εταιρικού κεφαλαίου πρέπει να κατατεθεί σε κάποια κρατική τράπεζα. Επίσης, πρέπει να υπάρχει επιστολή της τράπεζας που να βεβαιώνει ότι το αντίτιμο των μετοχών είναι κατατεθειμένο. Να σημειωθεί ότι για να γίνει η έναρξη εργασιών πρέπει να είναι κατατεθειμένο στην τράπεζα τουλάχιστον το ένα τέταρτο του κεφαλαίου πριν την κατάθεση της αίτησης, ενώ δίνεται ένα περιθώριο 24 μηνών για την κατάθεση και του υπόλοιπου ποσού.

Ο χρόνος προετοιμασίας των απαραίτητων εγγράφων που απαιτούνται για την αίτηση έναρξης εργασιών, ποικίλει ανάλογα την εμπορική δραστηριότητα της επιχείρησης. Όπως εξηγεί η κυρία Καραέρ-Γκιουτοσού: «Με εξαίρεση τις εμπορικές δραστηριότητες που απαιτούν χορήγηση ειδικής άδειας, η προετοιμασία των απαραίτητων εγγράφων και η κατάθεσή τους μπορεί να πραγματοποιηθεί το πολύ σε 20 ημέρες» και προσθέτει: «Το κόστος που απαιτείται για τη σύσταση μιας εταιρείας, εξαρτάται από τον τύπο της επιχείρησης αλλά και τον αριθμό των μετόχων ή συνεργατών. Σε μία απλή περίπτωση υπολογίζεται στις 2.000 ευρώ, αλλά αν απαιτούνται ειδικές άδειες τότε σίγουρα θα αυξηθεί. Σίγουρα, η ενδεδειγμένη λύση για τους ξένους επενδυτές είναι να συνεργαστούν με ντόπιους νομικούς και οικονομικούς συμβούλους, οι οποίοι γνωρίζουν τις διαδικασίες και θα τους διευκολύνουν τόσο στη συλλογή των εγγράφων και των ειδικών αδειών όσο και στο να αποφύγουν τις κακοτοπιές που θα τους στοιχίσουν σε χρόνο και σε χρήμα».

Οι σημαντικοί τομείς στους οποίους μπορούν να συνεργαστούν ελληνικές και τουρκικές επιχειρήσεις είναι ο τουρισμός, η ενέργεια και οι ανανεώσιμες πηγές ενέργειας, οι τεχνολογίες πληροφορικής, ο ιατρικός εξοπλισμός και οι κατασκευές

Ελλάδα από τρόφιμα ως και προϊόντα πετρελαίου.

Συγκεκριμένα, οι εξαγωγές που πραγματοποιούνται στην Τουρκία αφορούν: Ορυκτά - λάδια - καύσιμα, τα οποία αποτελούν και το μεγαλύτερο όγκο των ελληνικών εξαγωγών με ποσοστό της τάξεως του 36% του συνόλου των ελληνικών εξαγωγών προς την Τουρκία, βαμβάκι (περίπου το 18% των εξαγωγών μας), πλαστικές ύλες (10%), άργιλο και προϊόντα του (4%), ηλεκτρικές μηχανές (2,5%), καθώς και χαλκός και υποπροϊόντα του (2%). Σε μικρότερες ποσότητες εξαγονται και χυτοσίδηρος-σίδηρος, κάλυβας, δέρματα, φαρμακευτικά και χημικά προϊόντα.

Οι εμπορικές συναλλαγές θα μπορούσαν να αυξηθούν πολύ περισσότερο προς την πλευρά της Τουρκίας κυρίως από παραδοσιακά αγροτικά προϊόντα της χώρας μας. Αν δεν υπήρχαν οι υψηλοί δασμοί και ο ειδικός φόρος κατανάλωσης που επιβαρύνουν τα εισαγόμενα προς τη Τουρκία προϊόντα. Για παράδειγμα, το ελαιόλαδο έχει δασμούς 40%, οι ελιές 25%, οι φρουτοχυμοί 58%, τα τυριά από 130-140% και τα αλλαντικά από 96-121%. Ειδικά στον τομέα των κρασιών και γενικά των προϊόντων με αλκοόλ, οι δασμοί είναι υπέρογκοι. Για παράδειγμα, το ούζο και τα κρασιά έχουν ειδικούς δασμούς 50% επιπλέον των φυσιολογικών δασμών, ενώ υπάρχει και ο ειδικός φόρος κατανάλωσης που ξεκινά από 63% και φτάνει ως 275%, με αποτέλεσμα τα ανωτέρω προϊόντα πρακτικά να μη μπορούν να εξαχθούν στην Τουρκία.

► Σε ποιους τομείς υπάρχει πρόσφορο έδαφος για

δραστηριοποίηση Ελλήνων επιχειρηματιών στη Τουρκία;

Πιστεύω ότι σε όλους τους επιχειρηματικούς τομείς υπάρχει πρόσφορο έδαφος για τη δραστηριοποίηση Ελλήνων επιχειρηματιών στη Τουρκία. Το 2011 εξήχθησαν ελληνικά προϊόντα από 20 διαφορετικές κατηγορίες. Οι σημαντικοί τομείς στους οποίους μπορούν να συνεργαστούν ελληνικές και τουρκικές επιχειρήσεις είναι ο τουρισμός, η ενέργεια και οι ανανεώσιμες πηγές ενέργειας, οι τεχνολογίες πληροφορικής, ο ιατρικός εξοπλισμός και οι κατασκευές.

► Πόσες ελληνικές επιχειρήσεις δραστηριοποιούνται σήμερα στη γειτονική χώρα;

Στην Τουρκία σήμερα δραστηριοποιούνται 500 τουρκικές επιχειρήσεις ελληνικών συμφερόντων. Τα τελευταία δύο χρόνια έχουν δημιουργηθεί πάνω από 120 εταιρείες. Εάν συνεχιστεί ο ίδιος ρυθμός, στα επόμενα πέντε χρόνια θα ξεπεράσουμε τις 1.000 ελληνικές εταιρείες στην Τουρκία. Το συνολικό επενδεδυμένο κεφάλαιο των ελληνικών επιχειρήσεων μάλιστα υπερβαίνει τα επτά δισεκατομμύρια ευρώ, χωρίς να υπολογίζονται οι επενδύσεις που πραγματοποιούνται από τα κέρδη των επιχειρήσεων, οι οποίες δεν είναι δυνατόν να καταγραφούν από τις στατιστικές υπηρεσίες των δύο χωρών.

Η δημιουργία μιας επιχείρησης στην Τουρκία μπορεί να γίνει μέσα σε λίγες ημέρες και με κόστος τρεις φορές χαμηλότερο από την αντίστοιχη δημιουργία επιχείρησης στην Ελλάδα. Γενικώς, οι διαδικασίες είναι πολύ ευκολότερες απ' ό,τι στη χώρα μας.